

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Фонду державного майна України
«Про затвердження Порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що
виникає внаслідок здійснення кредитної операції»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Пунктом 2 доручення Першого віце-прем'єр-міністра – Міністра економічного розвитку і торгівлі України С. Кубіва від 20.07.2016 № 16668/25/1-16 Фонду державного майна України доручено забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правового акта щодо оцінки суб'єктами оціночної діяльності права вимоги за кредитами.

На сьогоднішній день незалежна оцінка права вимоги за зобов'язаннями, що виникає внаслідок здійснення банком кредитної операції (далі – оцінка права вимоги), для цілей визначення його ринкової вартості з метою здійснення цивільно-правових правочинів як з окремим об'єктом, у складі кредитного портфелю або оцінки активів єдиного (цілісного) майнового комплексу, пакета акцій банку проводиться суб'єктами оціночної діяльності з урахуванням Методичних рекомендацій до оцінки права вимоги зобов'язання, що виникає внаслідок здійснення банком кредитних операцій, затверджених наказом Фонду державного майна України від 30.09.2011 № 1426. Зазначені методичні рекомендації рекомендуються для застосування суб'єктами оціночної діяльності під час проведення оцінки права вимоги.

Відсутність нормативно-правового акта, що встановлює порядок оцінки права вимоги, призвело до застосування різних шляхів та алгоритмів такої оцінки, що не відповідає одному з основних напрямів державного регулювання оціночної діяльності, встановлення єдиних норм та правил оцінки майна в Україні (стаття 23 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»). Фонд державного майна України, як орган виконавчої влади, який відповідно до законів України «Про Фонд державного майна України», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» здійснює державне регулювання оціночної діяльності, все частіше отримує скарги на дії суб'єктів оціночної діяльності, запити правоохоронних органів щодо надання роз'яснень стосовно дотримання суб'єктами оціночної діяльності нормативно-правових актів з оцінки майна під час складання звітів про оцінку права вимоги.

Одним із шляхів врегулювання проблемних питань, що виникають під час визначення вартості права вимоги, є прийняття нормативно-правового акта, який встановлює єдиний порядок оцінки зазначеного майна та є обов'язковим для застосування суб'єктами оціночної діяльності під час визначення вартості права вимоги та рецензентами звітів про оцінку таких об'єктів під час їх рецензування.

З огляду на зазначене, Фонд державного майна України разом із представниками Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб розробив проект наказу Фонду державного майна України «Про

затвердження Порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції» (далі – Проект).

2. Мета і шляхи її досягнення

Проект розроблений з метою врегулювання проблемних питань, що виникають під час визначення вартості права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції. Проект визначає сучасні підходи до проведення оцінки права вимоги, а саме: спрощує процедуру оцінки права вимоги завдяки використанню чіткого алгоритму розрахунку, враховує проблемність кредитних договорів, пов'язану з платоспроможністю позичальника, величину ймовірності виконання боржником зобов'язань за кредитним договором, місцезнаходження та стан предмета забезпечення, у тому числі заставного майна, що знаходиться в зонах проведення антитерористичної операції та на окупованій території.

Досягнення зазначених цілей пропонується здійснити шляхом запровадження порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції, який передбачається Проектом.

3. Правові аспекти

Нормативно-правова база, що регулює питання оцінки права вимоги включає: Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Закон України «Про банки і банківську діяльність», національні стандарти оцінки та нормативно-правові акти Національного банку України, що регулюють питання діяльності банків, пов'язаної з кредитними операціями.

Реалізація Проекту не потребує внесення змін до чинних нормативно-правових актів або розроблення нових нормативно-правових актів та передбачає визнання таким, що втратив чинність, наказу Фонду державного майна України від 30.11.2011 № 1426 «Про затвердження методичних рекомендацій».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту не потребує додаткових матеріальних та інших витрат.

5. Позиція заінтересованих органів

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.92 № 731 «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади», наказу Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5 «Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів» Проект потребує погодження Національним банком України, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, Державною регуляторною службою України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України, Міністерством юстиції України.

З метою забезпечення державної реєстрації Проекту в установленому наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5 «Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів» порядку він буде надісланий Міністерству юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць України і не має впливу на її регіональний розвиток. Проект не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, не зачіпає права та інтереси територіальних громад.

6¹. Запобігання дискримінації

У Проекті відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У Проекті відсутні правила та процедури, що відповідно до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996, Проект потребує проведення консультацій з громадськістю. З цією метою Проект включено до Орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю на 2017 рік, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 29.12.2016 № 2339.

Проект разом із повідомленням про його оприлюднення та аналізом регулятивного впливу розміщений на офіційному сайті для одержання зауважень і пропозицій.

Таким чином, головний розробник Проекту вжив максимально вичерпних заходів для його оприлюднення з метою забезпечення широкого громадського обговорення його положень не тільки професіоналами в сфері оцінки майна, а також усіма бажаючими взяти участь у його обговоренні членами суспільства.

9. Позиція соціальних партнерів

Проект розроблено за участі представників Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. У разі надходження зауважень та пропозицій від інших соціальних партнерів вони будуть розглянуті та враховані Фондом державного майна України під час опрацювання остаточної редакції Проекту.

Проект не зачіпає інтереси соціальних партнерів.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект акта є регуляторним актом. Відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» проект нормативно-правового акта буде надісланий Державній регуляторній службі України.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Реалізація Проекту не має впливу на ринок праці (збереження існуючих і створення нових робочих місць, підвищення рівня зайнятості населення тощо) та підвищить якість послуг з оцінки майна.

11. Прогноз результатів

Затвердження порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції, який передбачається Проектом, запровадить сучасні підходи до оцінки права вимоги, встановить чіткий механізм процесу оцінки такого майна, оснований на врахуванні проблемності кредитних договорів, величини ймовірності виконання боржником зобов'язань за кредитним договором, місцезнаходження предмета застави (забезпечення кредитного договору).

Голова Фонду

І. Білоус

«_____» _____ 2017 р.